

کتاب جهان نما

جغرافیای ایران و جهان

«نسخه برابری اصل»

تألیف رافائیل فلوغون

در سال ۱۲۶۷ قمری - ۱۸۵۱ میلادی

اولین کتاب درسی جغرافیا در زمان امیرکبیر

و پیشگامان جغرافیا در دوران اسلامی

پژوهش

جواد صفی نژاد - غلامرضا سبحان

دنیای جغرافیای محاب

سرشناسه: رفائیل، فلوغون
عنوان و نام پدیدآور: کتاب جهان‌نما: (جغرافیای ایران و جهان) و پیشگامان جغرافیا در
دوران اسلامی / تالیف رفائیل فلوغون؛ پژوهش جواد صفی‌نژاد، غلامرضا سحاب.
مشخصات نشر: تهران: دنیای جغرافیای سحاب، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری: ۲۹۱ص: مصور، جدول، نقشه؛ ۱۴/۵×۲۱/۵س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۶۰-۰۷-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
موضوع: جغرافیا -- متون قدیمی تا قرن ۱۴
موضوع: جغرافیدانان -- ایران -- سرگذشتنامه
شناسه افزوده: صفی‌نژاد، جواد، ۱۳۰۸ -
شناسه افزوده: سحاب، غلامرضا، ۱۳۲۷ -
رده بندی کنگره: G۹۳/۷۵۲ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی: ۹۱۰/۹۱۷۶۷۱
شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۷۸۶۴۸

کتاب جهان نما جغرافیای ایران و جهان

تألیف رافائیل فلوگون

نسخه برابر اصل

اولین کتاب درسی جغرافیا در زمان امیر کبیر ۱۲۶۷ قمری - ۱۸۵۱ میلادی

و پیشگامان جغرافیا در دوران اسلامی

پژوهش: جواد صفی نژاد - غلامرضا سحاب

سرپرست طرح: غلامرضا سحاب

مجری طرح: شمس سحاب - مدیر دبای جغرافیای سحاب

سایر همکاران

امور هنری: مهین طاهری نیا

صفحه آرا: سعید ناظری

فهرست نامه، تنظیم و توضیحات: سید مهدی آقامحمدباقر

فهرست نویسی: آرزو کیوانی

طراح جلد: محمد صادق

جاب دیجیتال: وحدت

شمارگان: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: چاپ اول آذرماه ۱۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۶-۰۰۷-۲

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

دبای جغرافیای سحاب

کده حقوق جاب و نشر برای ناشر محفوظ است

نشانی دفتر دبای جغرافیای سحاب:

تهران - میدان نوبنیاد - خیابان شهید لنگری - خیابان صنایع - شماره ۳۰ - واحد ۳۰۳

تلفن: ۲۲۹۳۳۷۵۸ - ۲۲۹۳۰۹۳۷

فهرست مندرجات مطالب افزوده بر کتاب

مقدمه	۷
دبیاجه	۹
پیشگامان جغرافیا در دوران اسلامی	۱۰
حاجی خلیفه (کاتب چلبی)	۱۵
محمد مفید مستفی بافق	۱۶
محمد حسن خان اعتماد السلطنه (صنیع الدوله)	۱۶
کتابهای چاپ سنگی دنیای جغرافیا	۱۷
کلیات کتاب جهان نما	۲۰
فهرست اصلی کتاب جهان نما	۳۹ - ۳۱
غلط نامه نسخه اصلی کتاب جهان نما	
شروع نسخه اصلی کتاب جهان نما	۱

لازم به تذکر است که صفحات کتاب طبق نسخه اصلی بعد از صفحات افزوده مجدداً از صفحه یک تا انتهای کتاب صفحه ۲۸۸ آورده است.

مقدمه

هر علمی ناگزیر از پیشرفت و عالم در هر مقطع زمانی نیازمند آن می باشد که از تاریخچه آنچه در جست و جوی آن است به خوبی آگاه باشد و شرایطی را که در آن قرار دارد با دقت بشناسد تا بتواند چشم انداز درستی از آینده تلاشهای خود به جامعه علمی ارایه دهد و نتیجه گیریهای درستی از پژوهش های خود داشته باشد.

لزوم دسترسی به کتاب های قدیمی و نسخ کتباب علمی برای دستیابی به آنچه که پیشینه علم را می سازد، بر هیچ جوینده علمی پوشیده نیست اما گاهی دستیابی به تاریخچه علوم، چنان دشوار است که محققان را در ادامه مسیر تحقیقات خود با مشکلاتی روبه رومی سازد.

نسخه اصلی بسیاری از این منابع نیز از آنجایی که به عنوان اسناد ملی تحت حفاظت قرار دارد و یا در مجموعه های معتبر شخصی نگهداری می شود، به راحتی در دسترس قرار نمی گیرد و بسیاری از پژوهشگران و دانشجویان، نا امید از یافتن اطلاعات مورد نیاز خود بر منابع غیر علمی تکیه می کنند و گاه، راه را به بیراهه می روند. این موضوع سبب شده است تا کارگروهی از اندیشمندان این حوزه تشکیل شود و منابع مورد نیاز پژوهشگران در حوزه جغرافیا شناسایی گردد و با بررسی نیازهای پژوهشگران در این شاخه از علم به انتشار نسخه های قدیمی - که فعلا به تعداد محدود ۲۰۰ نسخه از هر کتاب منتشر خواهد شد، اقدام شود.

«دنیای جغرافیای سحاب» افتخار آن را دارد تا با تشکیل این کارگروه و بررسی

ابعاد این کار علمی بزرگ و برنامه ریزی در جهت توسعه آن در آینده، نخستین گام ها را در ارایه مستندات تاریخی به پژوهشگران این حوزه بردارد. این موسسه با تکیه بر آثار منحصر به فرد و نفیسی که در اختیار دارد، و با توجه به تکنولوژی و امکانات مناسب برای این کار و با امید به الطاف پرورگار خواهد توانست بخشی از کاستی های موجود در فضای علمی کشور را جبران کند. نخستین کتاب از این مجموعه به نام «دومین اطلس جغرافیایی دوره قاجار» تألیف «محمد رضا مهندس الملک»، در سال ۱۳۹۱ از انتشارات دنیای جغرافیای محاب منتشر شد.

هشتمین کتابی را که پیش رو دارید، یعنی کتاب ارزشمند «جهان غا» جغرافیای ایران و جهان، تألیف «رافائیل فلوغون چاپ سال ۱۲۶۷ قمری (۱۸۵۱ میلادی)» دومین کتاب از این مجموعه است. مجموعه این کتاب ها، ویژگی های مشترکی دارند که آنها را از سایر کتب قدیمی که گاه تجدید چاپ می شوند، متمایز می سازد.

این مجموعه کتاب ها همگی نسخه برابر اصل هستند. در مقدمه آن ها میبختی پژوهشی در خصوص محتوای کتاب عنوان شده است و برای تمامی این کتاب ها، فهرست اعلام تهیه شده است تا پژوهشگران بتوانند به راحتی به عناوین مورد نظر در کتاب دسترسی پیدا کنند.

امیدوارم این تلاش علمی، پژوهشی در جامعه علمی کشور نقش ارزشمند خود را به خوبی ایفا کند. تهیه و انتشار این مجموعه در ابتدای امر برای کتابخانه های مرجع و مراکز علمی و پژوهشی و دانشجویان علاقمند در نظر گرفته شده است تا آنکه در ادامه این راه چه قبول افتد و چه در نظر آید.

با یاد و نام پدرم زنده یاد استاد عباس محاب (۱۳۷۹-۱۳۰۰)، پدر کارنگرافی ایران

غلامرضا محاب - آذرماه ۱۳۹۳

دیباچه

جغرافیا دارای شاخه های گوناگونی است که قلمرو شناختی آن از پهنه ای محدود آغاز شده و تا فزاینده ها را در بر می گیرد. جنبه شناختی و آموزشی جغرافیا در آغاز، به بیان جغرافیای عمومی پرداخته و درون این شناخت، مطالعه زیر مجموعه های آن مورد بررسی است.

پژوهش های جغرافیایی و رویدادهای مربوط به آن در کشور ایران، دارای پیشینه ای بس کهن است، با پیشگامان پراوازه ای که اطلاعات گسترده ای از آن بدست می دهند. امروزه از این مجموعه اطلاعات با عنوان «جغرافیای تاریخی» نام می برند که کتابهایی همانند: «صورة الارض خوانزمی»، «مسالك الممالك اصطخری»، «صورة الارض ابن حوقل»، «البلدان یعقوبی»، «حدود العالم؟»، «آثار البلاد قزوینی»، «جهان نامه نجیب نکران»، «نزهت القلوب حمداله مستوفی» و... نمونه هایی از آن ها به شمار می روند و دستنویس هایی از آنها تا به امروز باقی و به چاپ رسیده اند که جدول شناختی آن ها تقدیم علاقه مندان می شود.